

SEMINAR O PRIMJENI BOLONJSKE DEKLARACIJE I UVOĐENJU REFORMI U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA: „UČINIMO MOGUĆIM PREPOZNAVANJE UNUTAR VISOKOG OBRAZOVANJA“, TALIN 2010. GODINE

Seminar o primjeni Bolonjske deklaracije i uvođenje reformi u oblasti visokog obrazovanja, naslovljen „Učinimo mogućim prepoznavanje unutar visokog obrazovanja“, održan je na Univerzitetu u Talinu, u Estoniji, u periodu od 7. do 9. juna 2010. godine. Glavni cilj seminara bio je podsticanje prepoznavanja stranih obrazovnih isprava i povećane međunarodne mobilnosti. Seminaru je prisustvovalo oko 150 eksperata u ovoj oblasti iz svih zemalja potpisnica sporazuma.

Seminar je otvorio Gunnar Vaht, rukovodilac estonskog ENIC/NARIC centra koji je dao opšti pregled razvoja u procesu priznavanja stranih obrazovnih isprava koji je definisao kao most za međunarodnu mobilnost i ključnu aktivnost bolonjskog procesa. On je govorio o mrežama i legalnim instrumentima, prepoznavanju i kvalifikacionim okvirima, kao važnim faktorima u postizanju komparabilnosti i transparentnosti unutar evropskog sistema visokog obrazovanja, čiji cilj je da pomognu institucijama visokog obrazovanja da razviju studijske programe na osnovu ishoda učenja, čime se podstiče prepoznatljivost kvalifikacija. Pored ishoda učenja, kriterijumi i procedura procjene strane obrazovne isprave treba da se oslanjaju na prepoznatljiv stepen, kvalitet, opterećenje studenta, i, naravno, obrazovni profil. On je takođe naveo određen broj problema koji se javljaju u procesu prepoznavanja unutar zemalja članica, među kojima se ističu: neadekvatan

pravni aparat, nedovoljni izvori, kao i netoleranti stavovi u procesu procjene strane diplome. Jedan od bitnih problema koji vodi neprepoznavanju jeste i upotreba različite terminologije unutar obrazovnih sistema.

Ekspert za visoko obrazovanje, Maria Kelo, takođe je naglasila važnost mobilnosti i prohodnosti u procesu razvoja privlačnosti evropskog sistema visokog obrazovanja za studente iz svih krajeva svijeta. Kelo je posebno istakla važnost kooperativnog duha među članicama koje će u procesu prepoznavanja strane isprave rukovoditi se ishodom učenja, tj. onim poslom koji je student u stanju da obavlja, a ne imenima modula ili pojedinačnih kurseva koji je pohađao tokom studija.

Andy Gibbs, ekspert za visoko obrazovanje iz Velike Britanije, uveo je tzv. „buddy cafe“, kao način zbližavanja kolega iz različitih zemalja

i metod podsticanja duha kooperativnosti.

U svom izlaganju naslovljenom „Lisabonska konvencija poslije 2010“, Carita Blomqvist iz Finskog nacionalnog odbora za obrazovanje, naglašava da iako su skoro sve evropske zemlje potpisale ovu konvenciju, lako i transparentno prepoznavanje inostranih diploma još uvijek predstavlja izazov, pogotovu zbog često naglašenog koncepta „suštinske razlike“ (substantial difference) između kvalifikacija različitih obrazovnih sistema.

Vera Statsna za Karlovog univerziteta u Pragu, raspravljala je o ECTS kreditima kao o bitnoj alatki u procesu prepoznavanja, te o različitim metodima određivanja ECTS kredita i razlikama u definisanju „kredita“ u različitim obrazovnim sistemima koji uključuju različite kombinacije opterećenja studenta, vremena provedenog na nastavi i konsultacijama, i slično.

Anthony Vickers iz Velike Britanije posvetio je pažnju definisanju ishoda učenja – learning outcome. On je predložio simpatičnu skraćenicu LOLA za holistički pristup ishodima učenja

(learning outcomes) prema kojima treba da se planira ocjena učenja (learnign assessment). Tokom svoje prezentacije, kolega Vickers takođe je diskutovao dobru i lošu praksu u ovom smislu.

Pošto je Leonard Van der Hout ukazao na važnost soplementa diplome (diploma supplement), Anthony Vickers i Antonio De Marco, direktor Youth Agore, upoznali su prisutne sa portalom Virtuelnom zajednicom eksperata u oblasti reforme visokog obrazovanja – Virtual Community for Bologna and Tempus Higher Education Reform Expert, koja bi trebalo da podstakne duh kooperativnosti među pojedincima učesnicima na seminaru i zemljama članicama.

Predsjednik ESN, Marketa Tokova, predstavila je probleme mobilnosti iz studentske perspektive i naglasila da iako Erasmus program

postoji više od 20 godina, studenti se još uvijek suočavaju sa problemima među kojima je posebno prisutno neprepoznavanje kurseva pohađanih u inostranstvu.

Chafic Mokbel iz Libana predstavio je praksu prepoznavanja stranih obrazovnih isprava u Libanu, dok je Toomas Tamsar prišao ovom problemu iz perspektive poslodavca, koji je naglasio da ono što poslodavca interesuje jesu sposobnosti nosioca diplome, najprije od svega efikasnost i inovativnost.

Navedene prezentacije pratile su dvočasovne radionice. Prva radionica bavila se Lisabonskom konvencijom i globalnim prepoznavanjem, a njen cilj bio je da naglasi važnost obostranog povjerenja među univerzitetima koji učestvuju u razmjeni, te da bi bolja mobilnost nastavnog kadra doprinijela lakšem prepoznavanju stranih diploma. Druga radionica bavila se sadržajem i ishodima učenja. Sljedeća radionica fokusirala se na probleme prohodnosti sa Bachelor na Master studije, dok je posljednja radionica bila posvećena instrukcijama za apliciranje za ECTS i Diploma Supplement licencu.

Seminar je bio veoma dobro organizovan. Prezentacije i radionice bile su informativne i korisne, doprinoseći zblizavanju učesnika. Posebnu efikasnost radu dala je akademska atmosfera univerziteta na kojem se radilo. Organizatori su se svesrdno postarali da razviju duh zajednice i kooperativnosti među učesnicima u cilju realizovanja zajedničkog interesa – postizanja jedinstvenog i usavršenog prostora evropskog visokog obrazovanja.

Prof. dr Marija Knežević
Prodekan za nauku i međunarodnu saradnju
Filozofski fakultet, Nikšić
Univerzitet Crne Gore